Velkommen til folkevalgtsamling

14. oktober 2026

Tid	Agenda
10.00	**Velkommen** - hvorfor folkevalgtsamling og kort om dagens program fra budsjettseminar til middag v/ordfører
10.10	**Budsjettseminar** v/kommunedirektør og økonomisjef ● **Drift, drømmer og demografi** *Kommunedirektør Marit Kobro* ● **Hverdagen i Larvik kommune** ○ Om oss - Tenke nytt. Gjøre nytt. ○ Kommuneindeksen ○ Demografi og vår utfordring ● **Statsbudsjettet og bakgrunnsbildet for Handlings- og økonomiplanen 2027-2030** *Økonomisjef Atle Willems* ● **Spørsmål og innspill** ● **Prosessen videre og viktige datoer**
12.15	**Lunsj**

13.00	**Påvirkningsarbeid** - Samtale mellom ordfører og daglig leder i LNF om hva og hvordan jobbe systematisk med dette? - Hvordan jobbe konstruktivt og systematisk med påvirkningsarbeid? v/kommunikasjonssjef Vibeke Høeg Næss og virksomhetsleder Samfunnsutvikling Jørgen Johansen **Felles refleksjon og drøfting** - Saker/områder vi bør ha særlig oppmerksomhet på tverrpolitisk - Deling av erfaringer for påvirkningsarbeidet - Skal vi ha en operativ strategi for dette som forplikter oss alle?
15.15	**Pause**
15.30	**Samhandling i Larvik** - Innledning ved ordfører **Valgløftet fra KS** v/styreleder i KS i Vestfold Gina Johnsen **Refleksjon i plenum** - hva betyr dette i praksis for valgkampen i Larvik **Samhandling folkevalgte og administrasjon** - kort innlegg/refleksjon fra 2 folkevalgte (Knut Olav og Finn Øyvind) og fra administrasjonen ved kommunedirektør og kommunalsjef oppvekst. emaene det reflekteres rundt er bl.a. **Refleksjon i plenum** - hva fungerer bra og hva kan vi bli bedre på? - områder vi bør ha mer oppmerksomhet på?

16.45	**Pause**
17.00	**Politisk voerspiel**
18.00	**Middag**

Velkommen til budsjettseminar

14. oktober 2026

Agenda

- **Velkommen og innledning**
  Kommunedirektør Marit Kobro
- **Hverdagen i Larvik kommune**
  - Om oss - Tenke nytt. Gjøre nytt.
  - Kommuneindeksen
  - Demografi og arbeidskraft
- **Statsbudsjettet og bakgrunnsbildet for Handlings- og økonomiplanen 2027-2030**
  Økonomisjef Atle Willems
- **Spørsmål og innspill**
- **Prosessen videre og viktige datoer**

Det skjer mye bra

- liste opp positive tiltak vi jobber med…..
  legg inn noe fra alle tjenesteområder
- Temaplan for innbyggertjenester
  - den helhetlige innsatstrappa
  - etablering av kraftsentre
- “Alle barn i alle rom” - oppgradering av alle klasserom for 1. og 2.trinn
- Barnehagen som kraftsenter på Torstrand - lavterskel familieoppfølging fra barnevernspedagoger i 3 barnehager

Om oss

Tenke nytt.

Gjøre nytt.

4 felles innsatsområder

på tvers av fag og folk i kommunen

Ny organisering og ledelse

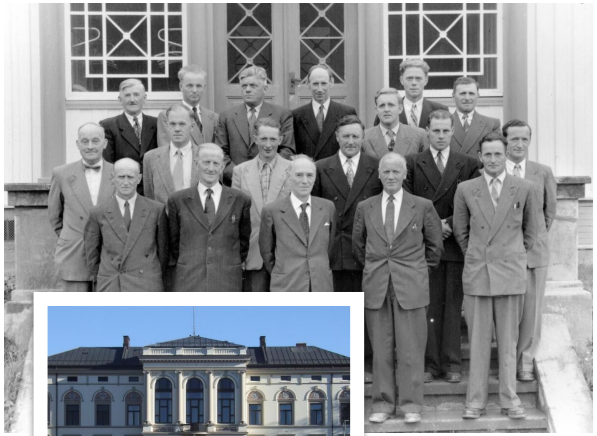

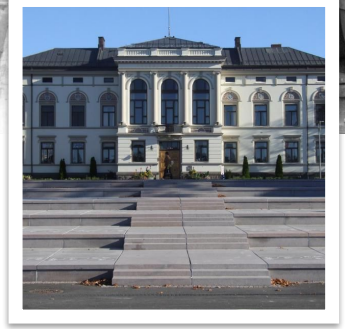
- **Samarbeid i Larvik**
  Vi styrker felleskapet ved å utvikle løsninger sammen med innbyggere, frivillighet og næringsliv.
- **Leve og bo i Larvik**
  Vi legger til rette for at alle kan leve gode liv i trygge og inkluderende lokalsamfunn.
- **Skape i Larvik**
  Vi fremmer lokalt innovasjon og næringsutvikling for en bærekraftig vekst.
- **Møte framtidas i Larvik**
  Vi sikrer en robust kommune som håndterer klimaendringer og framtidige utfordringer.

Felles innsatsområder

«Kommune 1.0» «Kommune 2.0» «Kommune 3.0»

- Lover
- Undersåtter
- Makt

- Planer
- Kunder
- Service/marked

- Prosesser
- Partnere
- Likeverdighet

Våre felles utfordringer

- **Demografiutvikling**

Vi blir stadig flere eldre, noe som krever at vi ruster kommunen for en fremtid der omsorgsbehovet vokser raskere enn folketallet.

- **Kommuneøkonomi**

Et strammere økonomisk handlingsrom tvinger oss til å prioritere tøffere, tenke nytt om velferd og bruke hver krone der den skaper størst verdi for innbyggerne.

- **Utenforskap**

For å bekjempe utenforskap må vi skape et mer inkluderende Larvik-samfunn der alle, uavhengig av bakgrunn, har en vei inn i fellesskapet og arbeidslivet.

- **Psykisk helse i endring**

Vi må skifte fokus fra bare å behandle uhelse til å støtte opp om mestring og forebygging, slik at flere kan leve gode og meningsfulle liv.

- **Mangel på arbeidskraft**

Når hendene blir færre, må vi bruke teknologi og nye arbeidsmetoder smart for å sikre at vi har nok kompetanse til de viktigste oppgavene.

Kommuneindeksen 2026

Norges best styrte kommuner - kommuneindeksen 2026

Sandefjord er flere ganger rangert
som landets best styrte kommune

Av kommuner over 45 000
innbyggere er Larvik den tredje best styrte

Tønsberg hadde størst fremgang og
klatret markant på Kommuneindeksen i fjor

Larvik har på to år klatret fra 37 til 9. plass
i Kommuneindeksen for 2026

Tabell 13: Kommuneindeksen 2026, kommuner med mer enn 45.000 innbyggere, datagrunnlag 2025.

Kommune	Rang kommuneindeks	Rang kvalitet	Rang kostnad	Rang finans	Folketall
3907 Sandefjord	1	95	17	19	67 060
4204 Kristiansand	8	17	13	82	119 287
3909 Larvik	9	61	6	87	49 019
3201 Bærum	11	38	94	38	133 227
5001 Trondheim	13	50	57	49	218 458
3301 Drammen	18	28	5	140	106 013
3222 Lørenskog	29	77	2	202	51 511
1108 Sandnes	33	22	85	97	85 784
3205 Lillestrøm	34	73	16	156	96 770
3207 Nordre Follo	39	16	25	188	65 353
3203 Asker	41	42	72	125	101 509
3118 Indre Østfold	48	198	22	133	47 972
3905 Tønsberg	51	44	32	193	60 245
3105 Sarpsborg	56	32	50	183	60 613

Kilde: Kommuneindeksen 2026, publisert av Agenda Kaupang

Lave kostnader, høy tjenestekvalitet og gode finanser

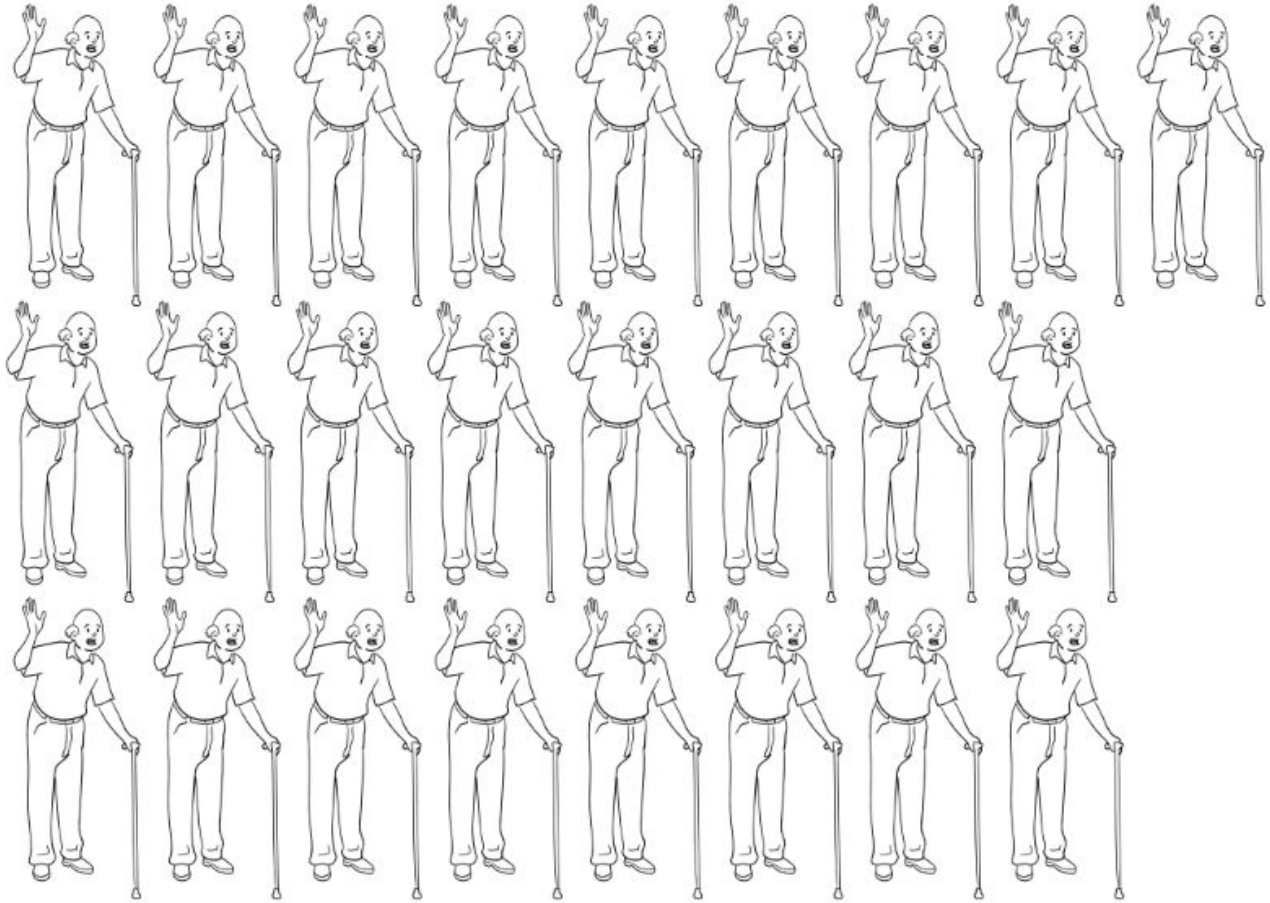
Demografi og arbeidskraft

Å akseptere en utvikling og ta konsekvenser av den

For **hvert ekstra barn i barnehagealder** (1-5 år) Larvik får i 2050 sammenlignet med 2026…

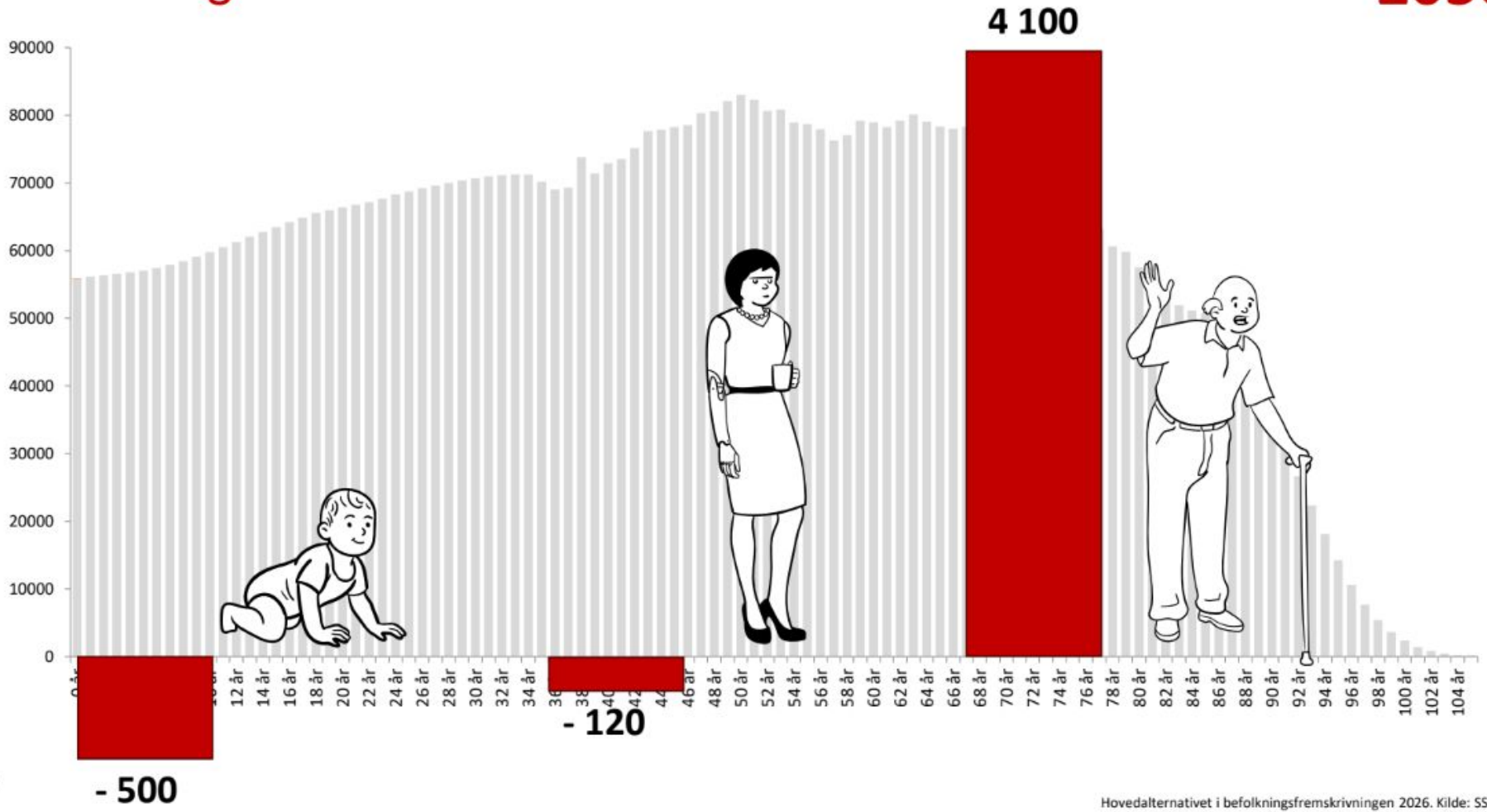
…får dere **25 seniorer som er 80 år og eldre**

Hovedalternativet i befolkningsfremskrivningen 2026. Kilde: SSB

Befolkningen i Larvik

2050

// NAV

Hovedalternativet i befolkningsfremskrivningen 2026. Kilde: SSB

Konsekvensen for arbeidsmarkedet i Larvik er tydelig

2010:

4,0

I yrkesaktiv alder per person 67+

I dag:

2,7

I yrkesaktiv alder per person 67+

2050:

1,9

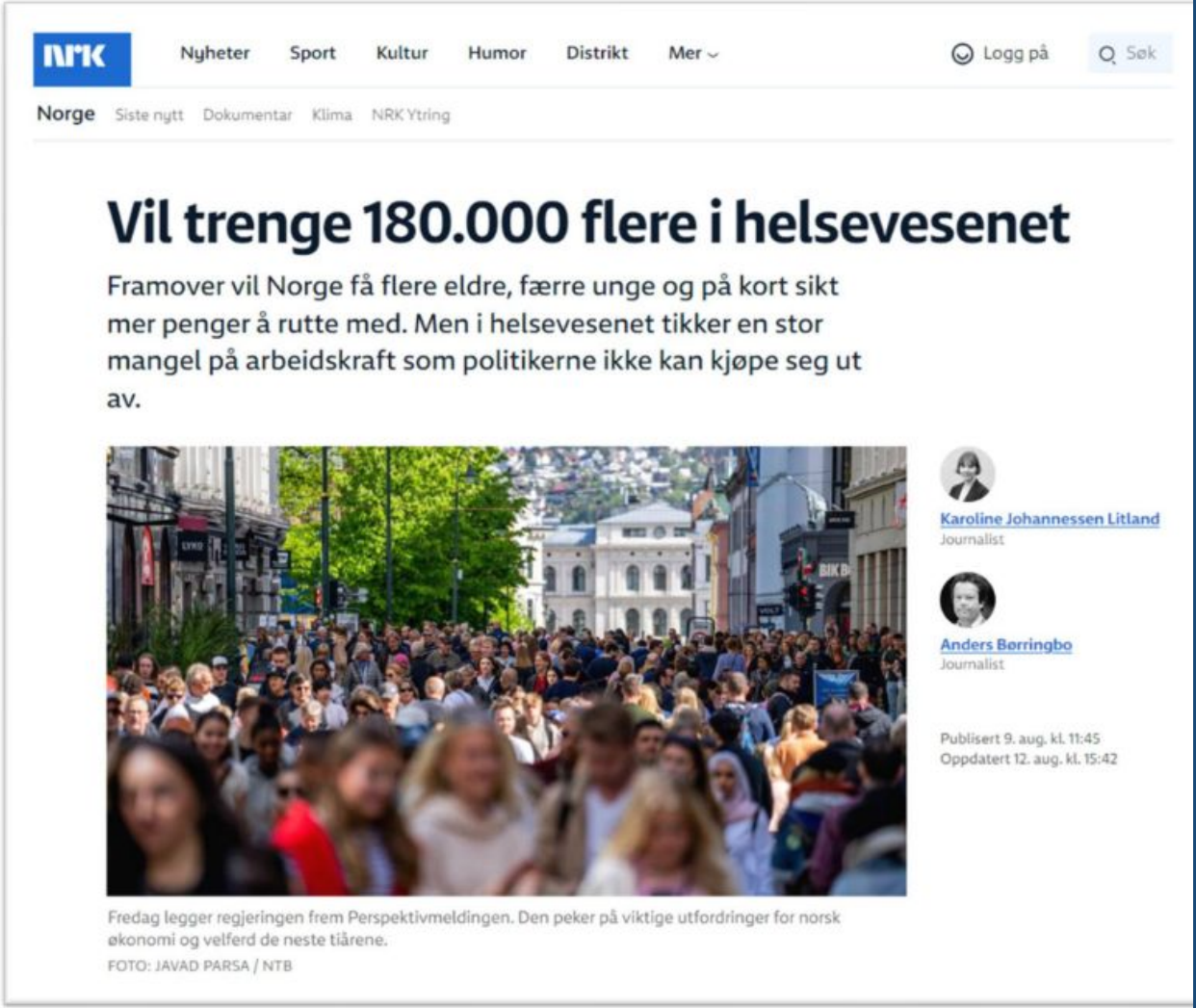
I yrkesaktiv alder per person 67+

«Yrkesaktiv alder» = 20 til 66 år. Hovedalternative i befolkningsfremskrivningen 2026. Kilde: SSB

Endringene i befolkningen fremover (aldringen) gir et **massivt behov** for flere sysselsatte i helse- og omsorgssektoren

I Larvik kan behovet bli på rundt **1 000 flere** sysselsatte i denne sektoren…

NRK Nyheter Sport Kultur Humor Distrikt Mer Logg på Søk

Norge Siste nytt Dokumentar Klima NRK Ytring

Vil trenge 180.000 flere i helsevesenet

Framover vil Norge få flere eldre, færre unge og på kort sikt mer penger å rutte med. Men i helsevesenet tikker en stor mangel på arbeidskraft som politikerne ikke kan kjøpe seg ut av.

Fredag legger regjeringen frem Perspektivmeldingen. Den peker på viktige utfordringer for norsk økonomi og velferd de neste tiårene.

FOTO: JAVAD PARSA / NTB

Karoline Johannessen Litland
Journalist

Anders Børringbo
Journalist

Publisert 9. aug. kl. 11:45
Oppdatert 12. aug. kl. 15:42

Estimat basert på Larviks andel av den nasjonale veksten i den eldste delen av befolkningen frem mot 2050

Effektivitet og driftsnivå

	Larvik	Tønsberg	Sandefjord	Porsgrunn	Arendal	Sarpsborg	Skien	Kostragruppe 11
Grunnskole	15 862	17 189	16 842	16 945	17 758	16 374	16 493	16 604
Pleie og omsorg	22 059	25 558	24 758	24 838	26 263	24 560	25 833	24 876
Barnevern	2 050	2 463	1 799	3 010	1 715	3 900	2 340	2 638
Barnehage	10 491	10 896	10 837	11 613	11 767	10 806	10 900	10 942
Kommunehelse	4 396	4 321	3 422	4 369	4 264	3 813	4 265	4 372
Sosiale tjenester	4 100	4 197	3 587	3 838	4 341	4 088	3 577	4 059
Kultur og idrett	2 391	2 528	2 334	3 054	2 627	2 074	2 819	2 572
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	872	1 127	813	840	526	895	862	899
Adm, styring og fellesutgifter	4 366	3 201	4 560	5 240	4 703	5 162	4 724	4 461
Andre områder	2 819	1 573	2 950	4 599	3 577	2 556	3 890	3 170
Brann og ulykkesvern	895	802	670	1 591	1 043	876	930	983
Kommunale boliger	74	-61	319	687	257	823	309	353
Samferdsel	1 313	685	988	1 690	1 282	464	1 584	1 133
Næringsforv. og konsesjonskraft	-233	-443	164	-45	340	-196	468	32
Kirke	770	590	809	676	655	589	599	669
Totalt	**69 407**	**73 053**	**71 902**	**78 347**	**77 541**	**74 228**	**75 704**	**74 594**

Kilde: KOSTRA 2025 Endelige tall Netto driftsutgift per innbygger og tjenesteområde, fordelt per sektor, fremstilt i Framsikt

Behov for en trygg og aktiv alderdom

Hvilke behov preger hverdagen for våre 80-åringer?

Helse- og omsorgstjenester

Styrkede hjemmebaserte tjenester, sykehjemsplasser ved behov.

Bolig og tilgjengelighet

Egnet botilbud, universell utforming, nærhet til tjenester.

Sosial deltakelse

Tiltak mot ensomhet, aktivitetstilbud, måltidsfellesskap.

Funksjon og mestring

Forebygging av funksjonsfall, tilrettelegging for dagliglivet.

Transport og mobilitet

Mulighet for å komme seg rundt, tilpasset transport.

1 av 4 i yrkesaktiv alder står utenfor arbeid eller utdanning
I arbeid eller utdanning
Utenfor
I Larvik trenger vi alle!

Hva er kvalitet i skole og barnehage?
Jotunheim
OF NORWAY

Konsekvenser av manglende strukturvedtak

Manglende strukturvedtak for å tilpasse kommunens tjenestestruktur fører til at ressursene spres tynt utover, noe som resulterer i høyt arbeidspress på ansatte, svakere velferdstilbud og økonomisk sårbarhet.

- **Sprengt kapasitet i helse og mestring (eldreomsorg)**
  - Øremerkede midler og ansatte må bindes opp i desentraliserte og ineffektive driftsmodeller, noe som går utover kvaliteten og kapasiteten på sykehjemsplasser og hjemmetjenester.
- **Dårligere tjenester for barn og unge**
  - Ressurser som kunne vært samlet for å styrke fagmiljøer, spesialpedagogikk eller helsestasjoner, blir i stedet værende i halvtomme bygg.
  - Vesentlig økning i antall barn med store funksjonshemninger og særskilte behov
- **Dårligere kommuneøkonomi**
  - Vedvarende drift av bygg og spredte tjenester spiser opp midler. Dette fører til at vi ikke har handlingsrom til å ruste oss for framtiden.

I ♥ LARVIK
Stå sammen,
stå støtt
og
tenk langsiktig

Larvik kommune

Larvik kommune • Økonomi

Status før HØP 2027-2030

Atle Willems

Økonomisjef, Larvik kommune

Agenda

Larvik kommune

01 Statsbudsjettet og hva det betyr for budsjettene våre. Og litt om renta.

02 Litt økonomihistorie om Larvik kommunes resultater siden 2018

03 Økonomistatus pr september 2026

04 “Økonomisk handlingsrom”

05 Kommuneloven og finansielle styringsmål

06 Status kommunedirektørens forslag til HØP 2027-2030

Larvik kommune • Økonomi

1. Statsbudsjettet.
Og litt om renta.

Forslag til statsbudsjett 2027

Nøkkeltall for Vekst og Inflasjon

Prisvekst: 2,9 %

Lønnsvekst: 4,0 %
(med pensjon: 4,5 %)

Deflator: 3,6 %
(med pensjon: 3,8 %)

Økt Handlingsrom

- "Økt handlingsrom" for kommunene på 0,4 mrd kr
- "I nedre del av intervallet som ble varslet i kom. prp" (Statsforvalter)
  - Kom. prp. 2027: 0,4-0,8 mrd kr
  - For Larvik: rundt 3,1 mill kr

Budsjettanslag 2026–2027

Endring fra anslag 2026 til 2027 for Larvik

ØKNING FRIE INNTEKTER

+190 mill kr

4,9 % endring fra 2026

ØKTE KOSTNADER 2027

196 mill kr

Lønn, pris, pensjon (172m) + demografi (24m)

REELL BUDSJETTEFFEKT 2027

-5 mill kr

Før korrigering for 2026-inntekter

BUDSJETTEFFEKT TOTALT

-28 mill kr

Inkl. -23 mill kr i sviktende frie inntekter 2026

Anslått endring frie inntekter, tall i mill kr	
Frie inntekter 2027 iht Grønt hefte 2027	4 078
Frie inntekter 2026 (oppgave-korrigert)	3 888
Økning i frie inntekter	**190**
% endring	4,9 %
Effekter lønnsoppgjør	100
Pensjonskostnader	40
Prisinflasjon	32
Økte kostnader for poster som dekkes av økning frie inntekter	**172**
%	4,4 %
Budsjetteffekt	**19**
Økning demografikostnader 2027	24
Budsjetteffekt	-5

Frie inntekter regulert budsjett 2026	*3 911*
Endring iht anslag frie inntekter for 2026 iht Grønt hefte	-23
Budsjetteffekt inkl negativ endring frie inntekter	-28

Budsjettanslag 2026–2027

Endring mot fremskrevet økonomiplan Larvik

Uten korrigering for 2026-inntekter

ØKNING FRIE INNTEKTER (KS)

+148 mill kr

3,8 % endring

ØKTE KOSTNADER (KS)

140 mill kr

Lønn, pris, pensjon (140m)

BUDSJETTEFFEKT (før demografi)

+8 mill kr

Før økning demografikostnader

BUDSJETTEFFEKT TOTALT (KS-modell)

-16 mill kr

Inkl. økning demografikostnader 2027 (+24m)

Anslått endring frie inntekter, tall i mill kr	
Frie inntekter 2027 iht KS-modellen	4 073
Frie inntekter 2027 i fremskrevet økonomiplan	3 925
Økning i frie inntekter	**148**
% endring	3,8 %
Effekter lønnsoppgjør	100
Pensjonskostnader	9
Prisinflasjon	32
Økte kostnader for poster som dekkes av økning frie inntekter	**140**
%	3,6 %
Budsjetteffekt	**8**
Økning demografikostnader 2027	24
Budsjetteffekt	**-16**

Renter og finans

Renta, styringsrente og 3 mnd fwd

3 MÅNEDERS NIBOR

4,82 %

Markedsrente (3 mnd)

STYRINGSRENTE

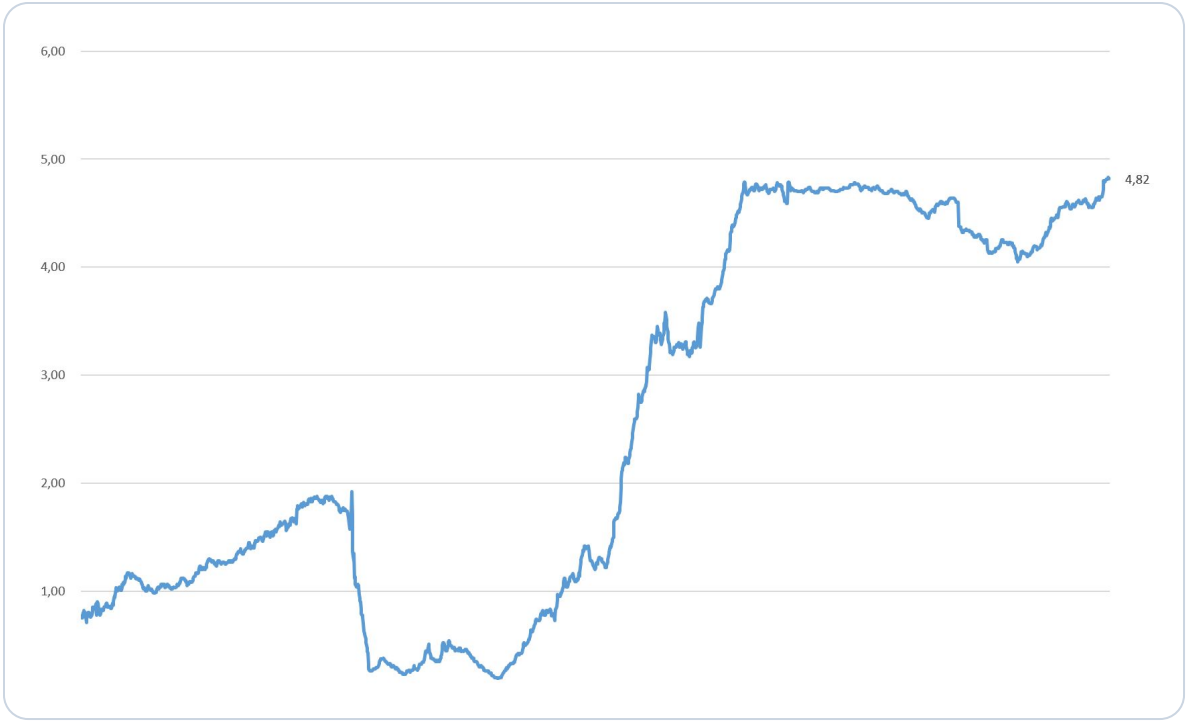
4,50 %

Norges Bank sin styringsrente

FRAMTIDSRENTE (3 MND FWD)

4,88 %

Markedets forventning fram i tid

Renter og finans

Foreløpig budsjettrente 2027–2030

TOPPPUNKT 2027

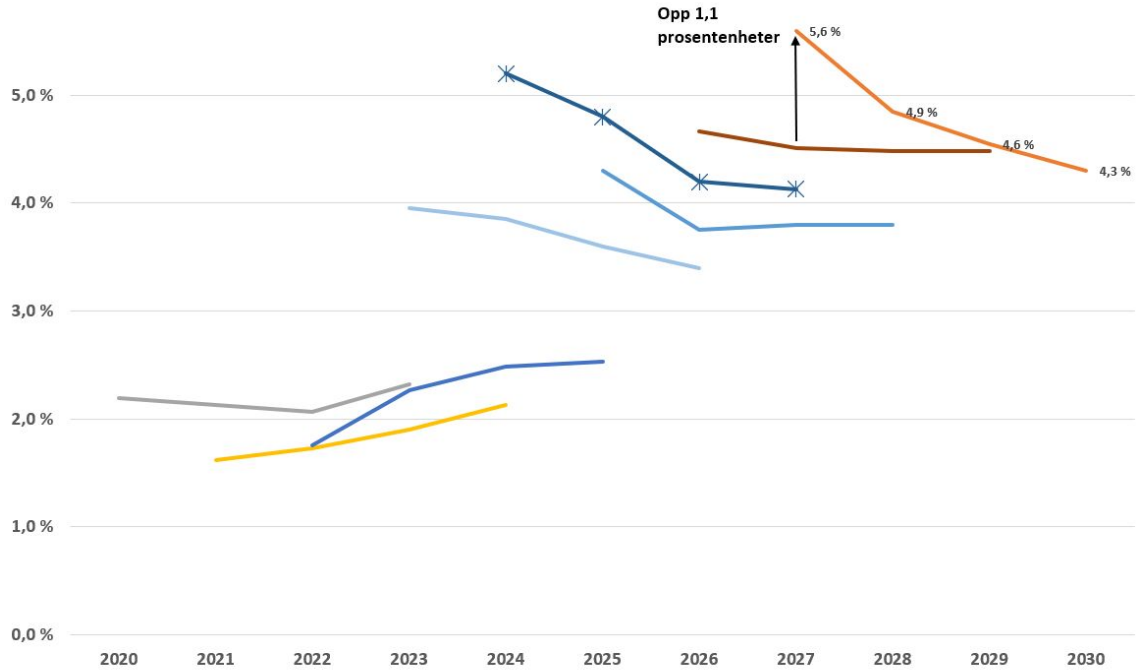
5,6 %

Opp 1,1 prosentenheter

SLUTTRENTE 2030

4,3 %

Gradvis nedgang fra 2027

Larvik kommune • Økonomi

2. Litt økonomihistorie

Larvik kommune • Økonomi

Litt økonomihistorie – netto driftsresultat

SUM NETTO DRIFTSRESULTAT

774 mill kr

Samlet resultat 2018–2025

EKSKLUSIV POF

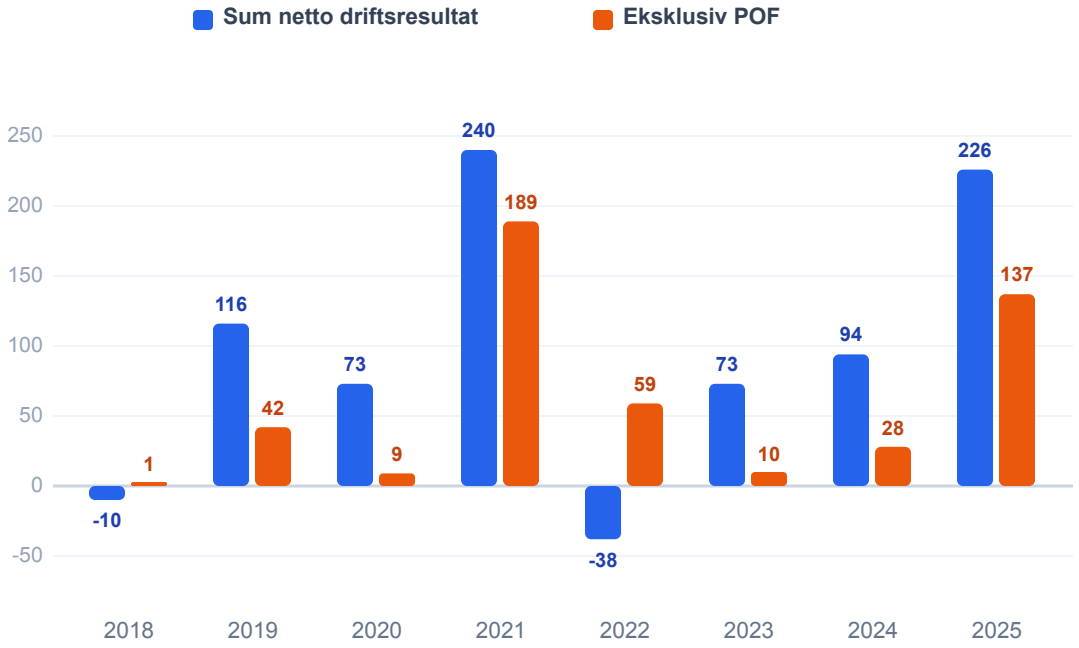
474 mill kr

61 % av samlet resultat

BIDRAG FRA POF

+300 mill kr

39 % av samlet resultat

Larvik kommune • Økonomi

Litt økonomihistorie – resultatgrad

SNITT MED POF

2,3 %

Median: 1,9 %

EKSKLUSIV POF

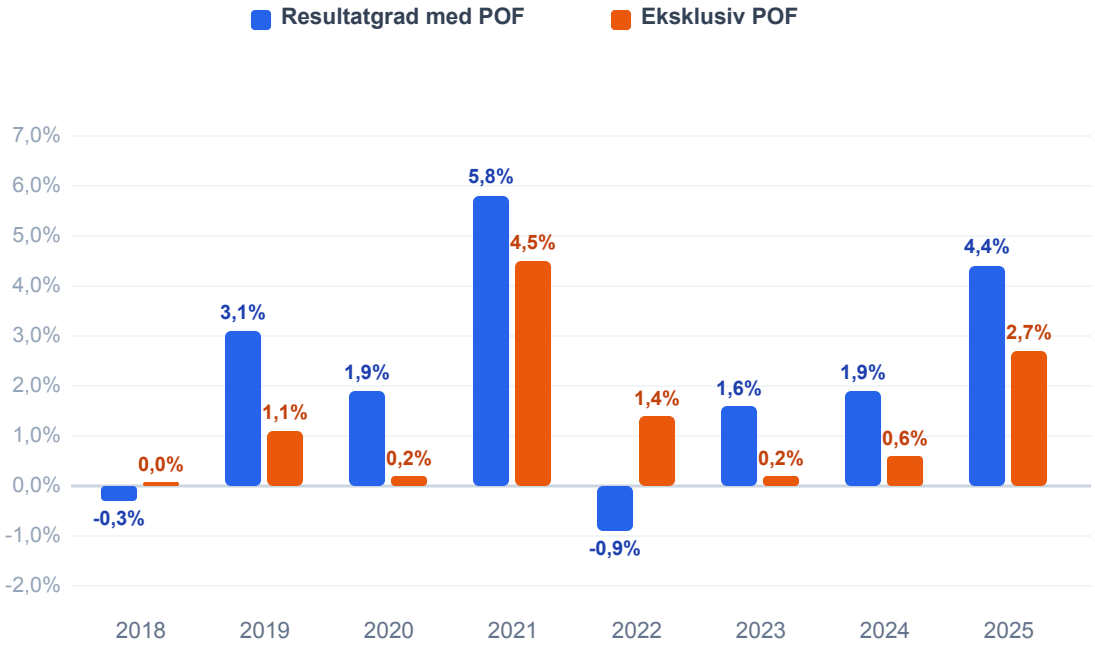
1,4 %

Median: 0,9 %

BIDRAG FRA POF

+0,9 %

Gjennomsnittlig merbidrag

Larvik kommune • Økonomi

Litt økonomihistorie – lånegjeld

NETTO LÅNEGJELD 2025

ca 4,85 mrd kr

Gjeldsgrad: 94,6 %

KJERNEGJELD 2025

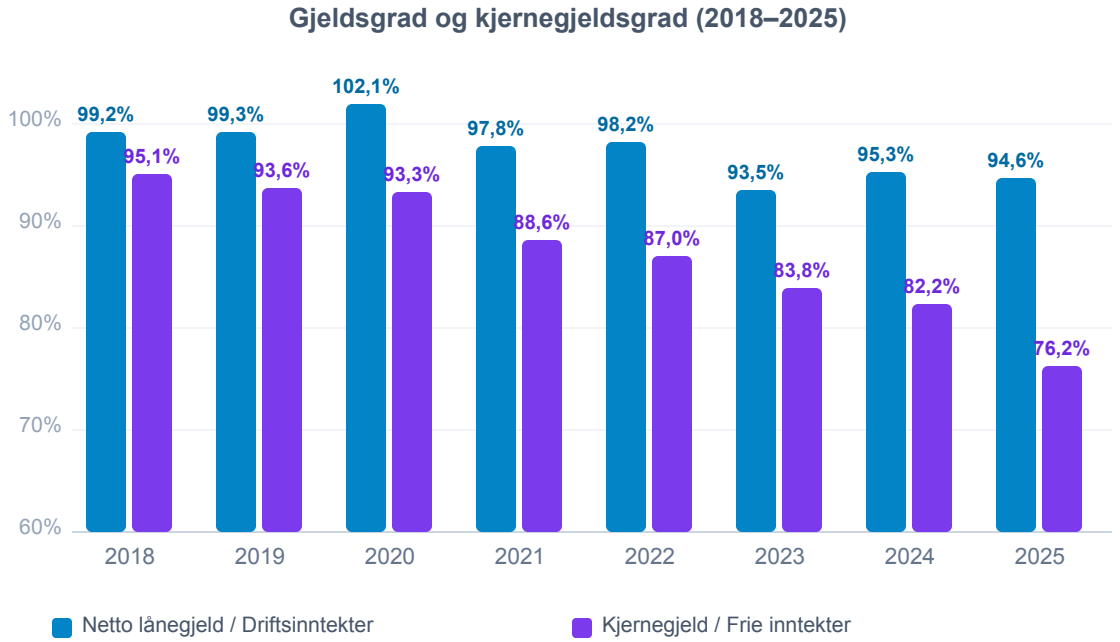
2,83 mrd kr

Kjernegjeldsgrad: 76,2 %

DIFFERANSE (VAR-GJELD)

2,02 mrd kr

Selvkostfinansiert gjeld

Larvik kommune • Økonomi

3. Økonomistatus

pr september 2026

Larvik kommune • Økonomi

Fortsatt en lavinntektskommune, men ikke lenger et “høyt utgiftsbehov”

SKATTEINNTEKTER (FØR UTJEVNING)

84,5 %

PR. AUGUST 2026

2025: 84,3 %

Lå på ca. 86 - 87 % av landssnittet over flere år

SKATTEINNTEKTER (ETTER UTJEVNING)

95,5 %

PR. AUGUST 2026

2025: 95,1 %

Perioden 2020-2024 (94,7 % snitt)
Høy: 95,2 % (2023) | Lav: 94,3% (2022)

UTGIFTSBEHOV

1,7 % → 0,3 % → 0,2 % → 0,39 %

(2024) (2025) (Grønt hefte 2026) (Grønt hefte 2027)

Marginalt høyere enn landssnittet.

Vi bør ikke lenger omtale Larvik som en kommune med et "høyt utgiftsbehov".

Endring i inntektssystemet f.o.m. 2025

Økonomistatus pr september

Årsprognose (tall i mill kr):

Sektorer med Merforbruk

Helse og mestring	-38
Oppvekst	-5
Samfunn og miljø	-10
Arbeid og medborgerskap	-15
Organisasjon	-1

Sektorer med Mindreforbruk

Økonomi- og virksomhetsstyring	+2

SAMLET MERFORBRUK

71,4 mNOK

Anslag netto driftsresultat 2026 (pr 13. okt)

Årsprognoser merforbruk tjenesteområder	71,4
Lønnsreserve	-17,0
Inntekter ressurskrevende tjenester	-10,0
Mindreinntekter skatt	23,0
Merforbruk	**67,4**

Budsjettert netto driftsresultat	-126,9
Anslag netto driftsresultat	**-59,5**
Resultatgrad	*1,2 %*

POF	*-31,0*
Anslag netto driftsresultat med *POF*	**-90,5**
Resultatgrad	*1,8 %*

Larvik kommune • Økonomi

4. “Økonomisk handlingsrom”

Økt “økonomisk handlingsrom” – hvem ønsker seg ikke det, men hva er det?

Hva er økonomisk handlingsrom?

Beskriver den økonomiske handlefriheten en kommune har til å foreta nye investeringer, prioritere tiltak eller tilpasse driften etter at alle faste og lovpålagte kostnader er dekket.

Modell: “KS Økonomisk handlingsrom”

Drevet av: netto driftsresultat, disposisjonsfond, netto lånegjeld

Felles forståelse av begrepet:

1. Lovpålagte & nødvendige tjenester?
   Nok penger til å levere gode og lovpålagte tjenester samt å gjennomføre nødvendige tjenester?
2. Kjernesaker og valgløfter?
   Eller ekstrapenger for kjernesaker og valgløfter (utover punktet ovenfor)?
3. Kombinasjon?
   Eller en blanding?

Viktig for å ivareta handleevnen over tid

Prioritere innenfor gitte økonomiske rammer (min. 1,5 % resultatgrad osv.)

Larvik kommune • Økonomi

5. Kommuneloven og finansielle styringsmål

Kommuneloven

Kapittel 14. Økonomiforvaltning

OVERSIKT | VIS ALLE PUNKTER

§ 14-1. Grunnleggende krav til økonomiforvaltningen

Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling.

Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

§ 14-2. Kommunestyrets og fylkestingets plikter

Kommunestyret og fylkestinget skal selv vedta

a. økonomiplanen og årsbudsjettet
b. årsregnskapene og årsberetningene
c. finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi
d. regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement)
e. regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement).

De finansielle styringsmålene (Grunnmuren)

1. Handlingsregelen

Lånegjelda skal ikke vokse mer enn driftsinntektene (Egenkapital ved investering: 15 %).

2. Netto driftsresultat

Årlig mål på 1,5 % av driftsinntektene.

3. Disposisjonsfond - fri del

Skal minimum utgjøre 5 % av driftsinntektene.

4. Kjernegjeld

Skal på sikt ikke utgjøre mer enn 70 % av frie inntekter.

Finansielle styringsmål

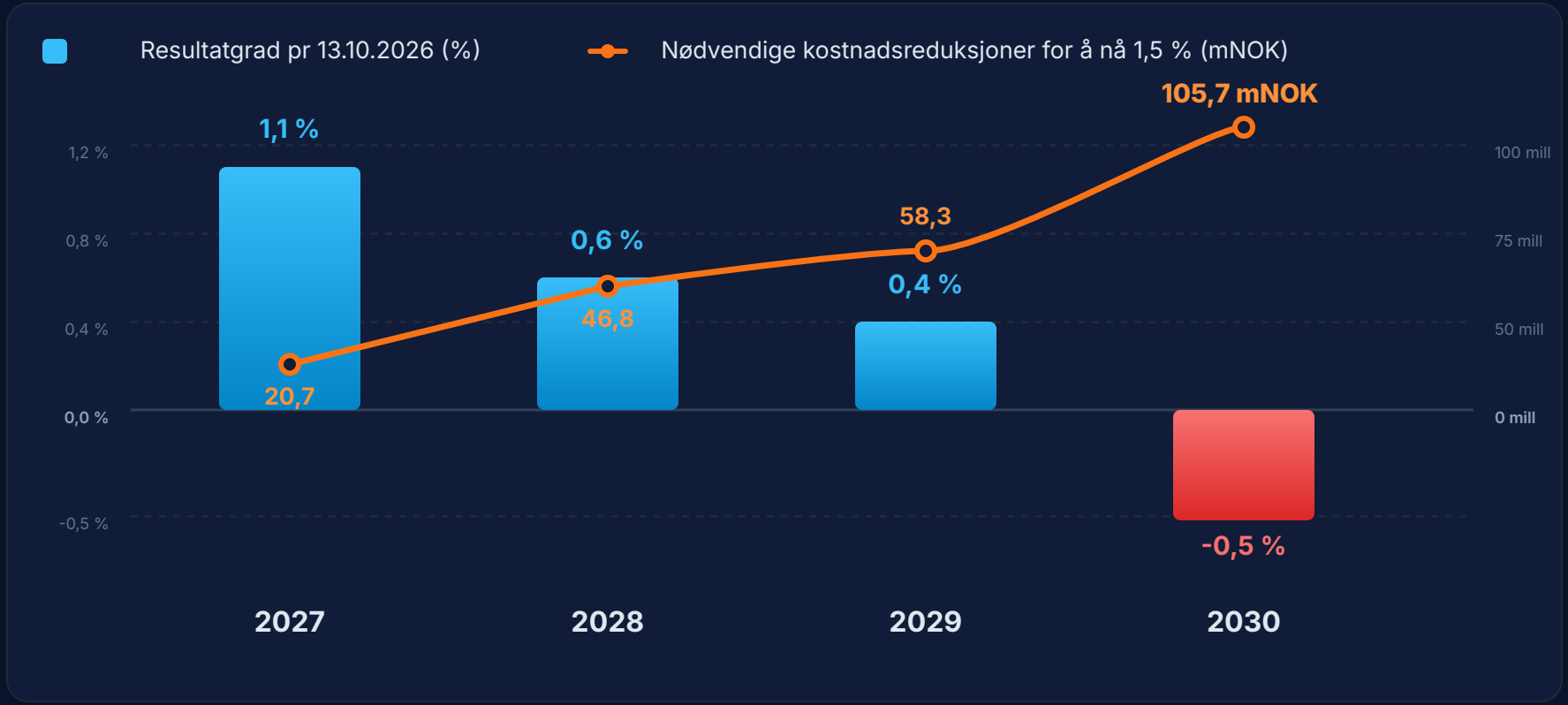
Sammenheng og kretsløp i kommunens økonomistyring

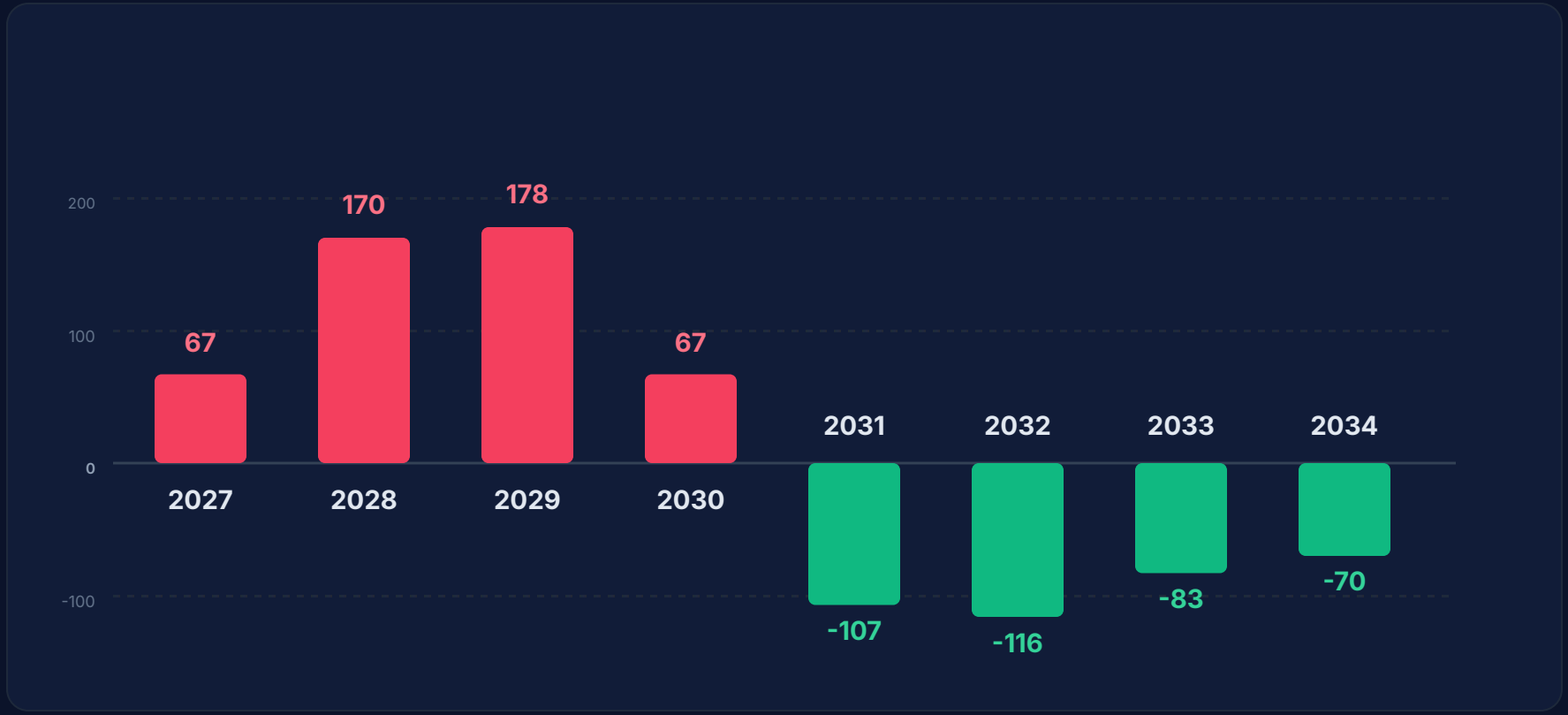
Larvik kommune • Økonomi

6. Status kommunedirektørens forslag til HØP 2027-2030

Resultatgrad (%) og nødvendige kostnadsreduksjoner

Investeringsnivå mot handlingsregelen, mill kr

Anslag disposisjonsfondet - fri del

Med 1 % vekst i kjernegjeld (tall i 1 000 kr)

	2027	2028	2029	2030
Fri del IB 2026	418 329			
Estimert overskudd 2026	+ 59 500			
Fri del IB	477 829	455 465	325 338	177 608
+ Budsjettert bånnlinje	+ 55 768	+ 30 306	+ 19 508	- 27 298
- EK bruk for 1% vekst	- 78 132	- 160 433	- 167 237	- 78 768
Fri del UB	455 465	325 338	177 608	71 542
% av driftsinntekter Målsetting: Min. 5,0 %	8,9 %	6,3 %	3,4 %	1,4 %

Kort oppsummert

Statsbudsjettet

Redusert handlingsrom

Statsbudsjettet viser redusert økonomisk handlingsrom for 2027.

Drift & Investering

Både driftskostnader og investeringer ligger altfor høyt pt:

- Jobber mot 1,5 % resultatgrad, men vanskeligere enn på noen år å komme i mål (spesielt utover i perioden).
- Må flytte/utsette/redusere investeringer.
- Handlingsregelen for lånegjeld og min 5 % fri del av disposisjonsfondet utfordres, spesielt pga. Ny legevakt, Torget 1 og Martineåsen omsorgssenter.

Framtidig Omstilling

Det blir enda tøffere økonomisk fremover (svakt finansielt budsjett):

- Merkostnader/mindreinntekter må løses med interne omprioriteringer.
- Kan måtte utfordre tidligere KST-vedtak.
- Fortsatt omstilling er en nødvendighet.

Prosessen ukene frem til jul

27. oktober

Forslag til HØP

2027–2030

- Orienteringer i HBØ samme dag, andre utvalg dagen etter
- Spørsmål og svar-ordning som vanlig
- Budsjettforslag i Framsikt (Mona bistår)

24. og 25. nov

Hovedutvalga

Behandling i de enkelte hovedutvalg.

2. desember

Formannskapet

Innstilling fra formannskapet.

16. desember

Kommunestyret

Endelig vedtak i kommunestyret.

Sammen skaper vi gode dager

VALGLØFTET 2027

Vi sier ja til:

- Faktabaserte og sannferdige debatter med god meningsbryting og argumentasjon.
- Vi vil bidra med: Åpenhet og kunnskap i diskusjoner og debatter.
- Vi skal bidra til: En saklig og respektfull tone også i digitale kanaler.
- Vi vil være bevisste om: Uønsket påvirkning og desinformasjon i den offentlige debatten.
- Vi sier nei til: Hets, mobbing, trakassering og personangrep.
- Vi skal vise respekt for: Hverandres synspunkter og ta avstand fra uakseptable ytringer mot andre folkevalgte, uavhengig av politisk tilhørighet.
- Vi vil jobbe aktivt for: At flest mulig bruker stemmeretten og at alle stemmer kan bli hørt.
- Vi skal jobbe for: Større tillit mellom innbyggere og folkevalgte.

